Coimisiún na Scrúduithe Stáit
Scrúdú na hArdteistiméireachta 2012
Gaeilge: Gnáthleibhéal agus Ardleibhéal

Cuid 1: An Triail Cluastuisceana

Tá trí chuid sa triail seo: Cuid A, Cuid B agus Cuid C. Tá na treoracha agus na ceisteanna a ghabhann le gach ceann de na trí chuid sin clóbhuailte ar do scrúdpháipéar.

Cuid A

Léigh anois go cúramach ar do scrúdpháipéar na treoracha agus na ceisteanna a ghabhann le Cuid A.

Fógra a haon

Cuirfear fáilte roimh iarratais ar phost mar phríomhoide ar Scoil na mBráithre i mBaile na Lorgan, Contae Mhuineacháin. Scoil mheasctha dara leibhéal í an scoil seo agus tá trí chéad caoga cúig dalta ag freastal uirthi i láthair na huaire. Ní mór do iarrthóirí cúig bliana de thaithí mhúinteoireachta a bheith acu, chomh maith le scileanna maithe ríomhaireachta agus cumas ceannaireachta agus pleanála. Tá an fhoirm iarratais agus sonraí breise le fáil ón gcathaoirleach, an bord bainistíochta, Scoil na mBráithre, Baile na Lorgan. Is é an fichiú Iúil an dáta deireanach le haghaidh na n-iarratas.

Fógra a dó

Déardaoin seo caite rinneadh ceiliúradh speisialta ar Lá Eorpach na dTeangacha i Músaem Bhaile an Fheirtéaraigh i nGaeltacht Chiarraí. Eagraíodh an ócáid chun léiriú a dhéanamh ar an líon mór teangacha atá á labhairt sa cheantar. Ba é craoltóir Raidió na Gaeltachta agus an t-iarpheileadóir cáiliúil, Dara Ó Cinnéide, a chuir tús leis na himeachtaí. I rith na hócáide léigh daltaí ó bhunscoileanna Chorca Dhuibhne giota as leabhar 'Harry Potter' i gcúig theanga éagsúla. Ina dhiaidh sin, thug páistí áitiúla taispeántas ar cheol agus ar chultúr na Spáinne mar tá ceangal láidir idir Chorca Dhuibhne agus an Spáinn. Léadh giotaí as leagan Iodáilise den leabhar cáiliúil 'An t-Oileánach' freisin.

Cuid B

Léigh anois go cúramach ar do scrúdpháipéar na treoracha agus na ceisteanna a ghabhann le Cuid B.

Comhrá a haon

Máire: An bhfaca tú an taighde a chuir Aontas na hEorpa amach an tseachtain seo caite, an ceann faoi dhearcadh daoine óga in Éirinn agus faoi cé chomh sona nó míshona is a bhíonn siad?

Rónán: Chonaic mé, a Mháire, ach níl a fhios agam an bhfuil mórán fírinne ansin. Ní fhaca mise aon duine thart anseo ag cur ceisteanna ar dhaoine óga agus tá go leor daoine óga sa bhaile seo. Is cinnte nár iarr aon duine mo thuairimse.

Máire: Ó, a Rónáin, ná bí chomh diúltach sin faoin rud ar fad. Tá sé spéisiúil agus tábhachtach, fiú murar chuir aon duine ceist ortsa. Ar aontaigh tú le haon rud a bhí ann?

Rónán: Bhuel, d'aontaigh mé. Is cinnte nach n-éisteann an rialtas minic go leor le daoine óga. Ba cheart go mbeadh seans ag níos mó daoine óga dul go dtí Dáil na nÓg, mar shampla, agus rud spéisiúil eile, faigheann daltaí meánscoile in Éirinn níos mó obair bhaile ná aon dream eile san Eoraip.

Máire: Bhí a fhios agam cinnte go dtaitneodh an pointe sin leatsa, a Rónáin.

Rónán: Céard fútsa, a Mháire? Céard a chonaic tusa a bhí spéisiúil, dar leatsa?

Máire: Bhuel, nach bhfuil sé spéisiúil go bhfuil daoine óga in Éirinn níos sásta ná cuid mhór de mhuintir na hEorpa. Réitímid go maith lenár dtuismitheoirí agus is maith linn an scoil. Freisin ceapann daoine óga in Éirinn go bhfuil an teaghlach agus na cairde an-tábhachtach, níos tábhachtaí ná airgead ná post mór.

Rónán: Sea, ach freisin bhí daoine ag gearán. Cheap siad go raibh cuid den obair scoile leadránach agus cinnte ní ceart dearmad a dhéanamh ar an ualach obair bhaile a fhaighimid gach oíche.

Máire: Tá míniú an-simplí faoin obair bhaile. Tá na cúrsaí fada agus tá a lán ábhar ar siúl againn, agus rud eile nach bhfuil tú ag iarraidh aird a tharraingt air: tá an lá scoile níos faide san Eoraip.

Ronán: Ó, a Thiarna, ná luaigh sin! Tá an lá scoile agamsa fada go leor, óna naoi ar maidin go dtí cúig i ndiaidh a ceathair.

Máire: Ní gá dúinne a bheith buartha faoi sin, a Rónáin. Beidh tusa agus mise imithe ón scoil i gceann dhá mhí.

Comhrá a dó

Pádraig: Feicim go bhfuil scéal a shaoil foilsithe ag an laoch Oilimpeach Ronnie Delaney.

Cailín: Is fíor sin, a Phádraig, agus bhí searmanas speisialta ina onóir i gCaisleán Bhaile Átha Cliath le déanaí chun comóradh a dhéanamh ar a ghaisce sna Cluichí Oilimpeacha.

Pádraig: Ba ar an gcéad lá de mhí na Nollag, míle naoi gcéad caoga sé a bhuaigh sé an bonn óir sa rás míle cúig chéad méadar i Melbourne agus chruthaigh sé curiarracht nua Oilimpeach: trí nóiméad daichead 's a haon ponc a dó soicind.

Cailín: Deirtear go bhfuil sé ar dhuine de na pearsana spóirt is cáiliúla a bhí riamh in Éirinn.

Pádraig: Ó, ní haon ionadh é sin. Bhí an-cheiliúradh in Éirinn nuair a bhuaigh sé an bonn Oilimpeach. Thug sé ardú meanman do na Gaeil mar bhí Éire cráite ag an mbochtanas, ag an imirce agus an dífhostaíocht.

Cailín: Cár rugadh agus tógadh é?

Pádraig: Rugadh agus tógadh é in aice leis an Inbhear Mór i gContae Chill Mhantáin. Oifigeach sa Roinn Custaim agus Máil ba é a athair agus nuair a bhí sé cúig bliana d'aois bhog an teaghlach go Baile Átha Cliath.

Cailín: Conas a chuir sé suim sa lúthchleasaíocht ar dtús?

Pádraig: Bhuel, nuair a bhí sé sa mheánscoil ghlac sé páirt i gcomórtas lúthchleasaíochta agus d'éirigh thar barr leis. Ina theannta sin bhí sé ina bhall de chlub lúthchleasaíochta ina cheantar fhéin.

Cailín: Nár chaith sé tamall i Meiriceá?

Pádraig: Chaith sé go deimhin. Fuair sé scoláireacht lúthchleasaíochta go hOllscoil Villanova in Philadelphia. Tháinig feabhas iontach air ansin.

Cailín: Gan dabht ar bith tháinig. An bonn óir buaic a shaoil mar lúthchleasaí. Cén fáth ar éirigh sé as an lúthchleasaíocht agus é an-óg?

Pádraig: Bhí mí-ádh air. Ghortaigh sé a chos. Níor tháinig biseach ceart uirthi agus b'éigean dó éirí as ar fad.

Cailín: Cinnte is ábhar inspioráide i gcónaí é do lúthchleasaithe óga.

Cuid C

Léigh anois go cúramach ar do scrúdpháipéar na treoracha agus na ceisteanna a ghabhann le Cuid C.

Píosa a haon

Seoladh an leabhar 'The Waves of Tory' leis an údar Jim Hunter in Ollscoil na Banríona, Béal Feirste, Dé hAoine seo caite. Is léachtóir in Ollscoil Uladh é Jim Hunter agus tá caoga bliain caite aige ag triall ar Thoraí, ag bailiú eolais faoi shaol agus faoi chultúr an oileáin. Filleann an t-údar ar Thoraí gach samhradh mar is daoine galánta, oscailte, cairdiúla iad na hoileánaigh, dar leis. Cnuasach aistí ar thraidisiún agus ar nósanna Thoraí atá sa leabhar seo.

Píosa a dó

Tá Comharchumann Inis Meáin ag déanamh tairiscintí do theaghlaigh ar spéis leo aistriú ón mórthír agus cónaí go buan ar an oileán. Is é an Comharchumann é féin atá ag maoiniú an tionscnaimh agus is í an aidhm atá leis daonra an oileáin a mhéadú. Tá an feachtas dírithe ar theaghlaigh óga agus cuirfear tithe nua trí-sheomra ar fáil dóibh ar chíos an-íseal. Cuireann an tairiscint béim ar na deiseanna a bheidh ag na teaghlaigh Gaeilge a labhairt go laethúil agus freisin ar na háiseanna oibre agus spóirt atá ar fáil ar an oileán. Beidh daoine ábalta obair ón mbaile mar tá an córas leathanbhanda ar fáil ar Inis Meáin. Má tá spéis agat san fhógra seo, glaoigh ar oifigí an Chomharchumainn ag 09840267.

Sin deireadh na trialach. Slán.